

JOHAN HUGO (1890-1951)

Firenze | Florence, 1921

Olaj, papírlémez | Oil on paperboard, 68,5x43,5 cm
Jelezve középen lent | Signed bottom in the middle: Firenze, Hugo Johan 921

Kezdő ár | Starting price: 4 200 000 FT | 12 174 EUR
Becsérték: 8 000 000 – 10 000 000 Ft
Estimated value: 23 188 – 28 986 EUR

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVA | PRESUMABLY EXHIBITED:

Nemzeti Szalon 39. csoportkiállítás katalógusa, Nemzeti Szalon, Budapest, 1924. szeptember, 68.tétel

1. Pablo Picasso: Horta de Ebro víztározója, 1909
Museum of Modern Art, New York

2. Piet Mondrian: A szürke fa, 1911
Gemeentemuseum, Hága

Johan Hugó abból a fiatal pécsi művészekből álló körből származott, amelynek vezetője, Dobrovics Péter volt, aki első kézből hozta haza fiatal tanítványainak a magyar aktivizmus legfrissebb eredményeit. A tízes években, a pécsi művészeti élet nagy pezsgésnek indult. Az akkor még soknemzetiségű környezetet sok oldalról érték a hatások. Az ekkoriban virágzó Kecskeméti Művésztelep, az éppen meginduló aktivisták (Uitz, Nemes Lampérth), Kassákék és a fiatal, avantgárdal kacérkodó pécsiék (pl. Gábor Jenő, Breuer Marcell, Weininger Andor) között, a végül kevésbé ismert Dobrovics volt a kapocs. Legkedvesebb tanítványával, Johannal megjárták Párizst, aki mesterének keményebb, a reneszánsz és a kubizmus elemeit ötvöző művésztől hamar eltávolodott. Johan eleinte a berlini kék színre építette a kompozícióit, meghagyva a „monokromtást”, később ezt felváltja a hideg és meleg színek kontrasztjait vizsgáló szerkesztési mód.¹ Műteremtársával, Stefán Henrikkel egy nagyszerű kiállítást rendeztek a pécsi Nőegyletben 1919-ben, sajnos korai képeiből számos még a mai napig lappang.

Johan gyakran festette a mediterrán hangulatú Mecsek déli lankáit. E látvány nagyon hasonló volt ahhoz, amely Toszkána és Szicília sziklás hegyvidékein fogadta, amikor két társával, Stefán Henrikkel és Molnár Farkassal egy rövid kitérőt tettek Olaszországban 1921-ben. Utazásuk végső célja a weimari Bauhaus volt, hogy csatlakozzanak a már kint lévő magyar társaihoz (Forbát Alfréd, Breuer Marcell), valamint, hogy lényegében továbbéljék azt a fajta utópisztikus, közösségi álmot, amely Pécssett a po-

litikai szelek megváltozása, majd a tagok szétszéledése miatt addigra már szertefoszlott, de Weimarban még csak most kezdte élni fénykorát. Az itáliai utazás azonban mély nyomot hagyott a frissen érkező társaságban. Szőnyiékkel, Aba-Novákékkal ellentétben, nem a klasszikus művészetet fedezték fel újra, hanem a hegyekre kristályszerűen épült olasz városokban vélték a gyakorlatban egyaránt megtapasztalni a táj és az ember együttélésének drámaiságát, melyet kubo-expresszionista formába öltöttek. Molnár és Stefán ennek hatására, közösen összeállították az ún. *Itáliai-mappájukat* ötven példányban 1922-ben, Johan pedig ekkor festette legszebb képeit. *„Faktum, hogy a jeges berlini télben volt az olasz átélés a legtisztább és a legmelegebb vásznak ott készültek Itáliáról!”* – írta Johan Hugó a pályakezdésükről.²

Mindhárom művész jellemzően közelnézetből, alulról, az ember alkotta építmények központba helyezésével ábrázolják e tájakat, mivel elsősorban a szerkezet, a képarchitektúra érdekelte őket, amely már a Bauhaus hatása. A most látható *Firenze* (1921) című olajkép felülete szinte lüktet, a kompozíciót szétfeszítik a vörösös-narancsok és kékes-zöldek játéka. A békaperspektívából ábrázolt város plasztikusan emelkedik a horizont fölé, ugyanakkor az élek és a házak vonalai puhák, érződik némi lírai expresszivitás. Johan festménye a korai kubisták kristályszerű képszerkesztését és a korai Mondrian-képeket idézi meg.

FÖLDES LÉNA

¹ Bajkay Éva: Expresszívek a Pécsi Művészkörből. In: *Jelenkor* 40. évfolyam, 7. szám, 838-839.
² I.m. 843.